

Statenmededeling

Onderwerp

Uitvoeringsprogramma Plantaardig

Datum

5 februari 2018

Documentnummer

GS: 4311980

PS: 4315454

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

Het Uitvoeringsprogramma Agrofood Plantaardig (UP)

Aanleiding

Gedeputeerde Staten hebben op 26 april 2016 de [Uitvoeringsagenda Brabantse Agrofood \(UBA\)](#) vastgesteld. Het opstellen van een uitvoeringsprogramma voor de plantaardige sectoren maakt daar onderdeel van uit.

Binnen de UBA zijn, naast diverse andere projecten waar plantaardige teelten een rol in spelen, voor het project Agrofood Plantaardig twee onderdelen opgenomen:

- Opstellen Uitvoeringsprogramma verduurzaming en innovatie plantaardige sector.
- Stimulering kennisontwikkeling en bevordering samenwerking in de plantaardige sector, i.c. het onderzoeken van mogelijkheden voor afstemming en kennisontwikkeling tussen de belangrijkste tuinbouwgebieden in West-Brabant vanwege geconstateerde grote verschillen in ruimtelijk beleid (met name teeltondersteunende voorzieningen) en het onderzoeken van mogelijkheden om plantaardige en dierlijke sector met elkaar in contact te brengen rond de thema's mestverwaarding en bodemkwaliteit.

Bevoegdheid

Gedeputeerde Staten zijn bevoegd het Uitvoeringsprogramma Plantaardig vast te stellen. Provinciale Staten worden middels deze statenmededeling over het uitvoeringsprogramma geïnformeerd.

Kernboodschap

1.

1.1. *De plantaardige teelten en daarmee samenhangende toeleverende en verwerkende industrie zijn van groot belang voor Brabant*

Circa de helft van de cultuurgrond in Noord Brabant is in gebruik voor de productie van akkerbouw- of tuinbouwgewassen. In 2017 is veel aandacht uitgegaan naar de transitie veehouderij. Rondom plantaardig heeft de provincie echter niet stil gezeten. Verscheidene projecten (zoals ondersteuning van de teelt van Nedersoja) zijn opgestart. Met de vaststelling van het uitvoeringsprogramma plantaardig door Gedeputeerde Staten worden de ontwikkelingen op het gebied van plantaardig beschreven en gekoppeld aan acties.

1.2. *Er doen zich belangrijke maatschappelijke ontwikkelingen voor op het gebied van plantaardig*

In het uitvoeringsprogramma Plantaardig worden verschillende trends en uitdagingen geschetst die betrekking hebben op de plantaardige teelt van grond tot mond. Deze trends behoeven aandacht van de sector en bieden kansen voor verduurzaming en versterking van de plantaardige teelten en de verwerking van plantaardige eiwitten. Op het gebied van zowel people, planet als profit zijn uitdagingen en kansen voor plantaardig te definiëren. Denk hierbij aan het verbeteren van de volksgezondheid door hoogwaardige (plantaardige) voeding, verminderen gebruik van kunstmest en bestrijdingsmiddelen, verbeteren van de kwaliteit van bodem, grondwater en oppervlaktewater, de ontwikkelingen richting circulaire ketens en het toenemend gebruik van high tech. Voor meer informatie over trends, zie het uitvoeringsprogramma (bijlage 1).

1.3 *Het Uitvoeringsprogramma Agrofood Plantaardig kan een onderscheidende rol spelen.*

Op basis van de gesignaleerde kansen en uitdagingen zijn vijf doelstellingen geformuleerd voor het UP passend binnen de kaders en doelstellingen van de UBA. Het gaat om het bevorderen van :

1. Gewassen telen die bijdragen aan gezonde voeding.
2. Lage tot geen emissies naar bodem, water en lucht.
3. Circulair systeem, met name in relatie tot dierlijke mest.
4. Toekomstbestendig rendement voor het primaire bedrijf.
5. Marktleiderschap op kwaliteit en innovatie.
6. Klimaatbestendigheid.

1.4 *Concrete acties dragen bij aan het behalen van doelstellingen*

In het uitvoeringsprogramma worden een achttal actielijnen gepresenteerd die bijdragen aan het behalen van de hierboven geformuleerde doelstellingen. De eerste drie projecten (zie hieronder), borduren voort op eerder gedane inspanningen. Daarnaast hebben wij een aantal nieuwe acties voor 2018 en 2019 geformuleerd:

Datum

5 februari 2018

Documentnummer

GS: 4311980

PS: 4315454

1. Ondersteuning van de teelt van Nedersoja
Het bevorderen van de teelt van soja in Nederland als alternatief voor de import van soja.
2. Het opzetten van een kennisnetwerk Agroforestry
Het ontwikkelen en delen van kennis over nieuwe toekomstbestendige teeltsystemen.
3. Onderzoek naar nieuwe teelten en teeltechnieken
De introductie van nieuwe gewassen kan een verbetering betekenen voor mens, dier en milieu. Onderzoek naar nieuwe gewassen en effectieve en begeleide introductie in de markt is gewenst.
4. Onderzoek landgebruik in Noord-Brabant 2030
In dit project wordt bekeken wat de optimale bouwplannen in de verschillende regio's van Brabant zijn voor tuinders en akkerbouwers, uitgaande van de bij 1.3 genoemde doelstellingen.
5. Ondersteunen toepassing bewerkte dierlijke mest voor plantaardige teelten.
In dit project worden gewenste specificaties in beeld gebracht voor meststoffen op basis van dierlijke mest voor aanwending in de plantaardige teelt. We bieden ondersteuning aan marktpartijen om te komen tot productie en aanwending.
6. Instellen van een denktank Plantaardig in 2018
Er is behoefte aan meer verbinding en interactie met mensen en organisaties in de plantaardige sector om trends en ontwikkelingen waar te nemen en daarmee koers te bepalen.
7. Verbinding zoeken
We stemmen af met diverse landelijke ontwikkelingen , zowel vanuit het Rijk, binnen de sector (o.a. LTO, BO-Akkerbouw, toeleveranciers en afnemers) als met retail en NGO's (verbreding Milieukeur). Daarnaast delen wij onze visie met(buur) provincies. Waar mogelijk verbinden wij initiatieven van deze partijen met onze acties om elkaar in gedeelde ambities te versterken.

Datum

5 februari 2018

Documentnummer

GS: 4311980

PS: 4315454

1.5 Het uitvoeringsprogramma plantaardig heeft veel raakvlakken met andere programma's, uitvoeringsplannen en agenda's.

Naast de UBA is er ook vanuit andere provinciale beleidsvelden een belangrijke bijdrage aan het realiseren van de doelstellingen op het vlak van plantaardig in Brabant, zoals o.a. Vitale Bodem, Verbindend Water, BioBased en Energie. In het op 25 september 2017 vastgestelde [Uitvoeringsplan Vitale bodem](#) worden de mogelijkheden om de plantaardige en dierlijke sector met elkaar in contact te brengen rond de thema's mestverwaarding en bodemkwaliteit opgepakt. Ook gebeurt er al veel via Europese subsidieprogramma's en de cross-over met High Tech. Daarnaast heeft het LIB in de afgelopen jaren diverse innovatie aanvragen van akkerbouwers, tuinders, hun toeleveranciers of hun afnemende verwerkers uit de plantaardige sector toegekend.

1.6 Het uitvoeringsprogramma heeft ook raakvlakken met de omgevingsvisie

De doelstellingen en acties zoals geformuleerd in het uitvoeringsprogramma plantaardig sluiten aan bij de hoofdpogaven van de voorontwerp-omgevingsvisie. In het vervolgtraject voor de totstandkoming van de omgevingsvisie kunnen ervaringen uit de praktijk worden benut om een gedragen visie te vormen op ruimtegebruik voor plantaardige teelten. Onderdeel daarvan kan o.a. zijn de in de UBA al genoemde verschillen in ruimtelijk beleid tussen gemeenten in West-Brabant op het gebied van teeltondersteunende voorzieningen.

Datum

5 februari 2018

Documentnummer

GS: 4311980

PS: 4315454

Consequenties

1.

1.1. De rol van de provincie is beperkt

De plantaardige sector is een economische sector die in eerste instantie reageert op economische prikkels. Door als provincie een agenderende, stimulerende en faciliterende rol aan te nemen dragen wij bij aan de noodzakelijke transitie. De agenderende rol vindt ook plaats richting de afzetketen. De maatschappelijke ontwikkelingen leiden inmiddels tot een groeiend besef bij ketenpartijen dat een meer duurzame weg moet worden ingeslagen.

Europese en internationale zaken

Staatssteun

Bij de inzet van middelen voor de verschillende actielijnen zal bekeken moeten worden op welke wijze dit binnen de geldende financieel-juridische kaders mogelijk is. Eén van de aspecten die daarbij onder de loep zal worden genomen is de vraag in hoeverre er sprake is van ongeoorloofde staatssteun.

Meststoffenregelgeving

Om meer bewerkte dierlijke mest in plantaardige teelten toe te kunnen passen als vervanging van kunstmest is een verandering in de Europese meststoffenregelgeving noodzakelijk. Op grond van de huidige berichtgeving wordt deze binnen enkele jaren verwacht. Mogelijk zijn Green Deals nodig voor productontwikkeling en onderzoek ten behoeve van de onderbouwing van nieuwe regelgeving.

Communicatie

Voor de acties 4.6 "Instellen denktank plantaardig" en 4.7 "Verbinding zoeken" gaan wij in gesprek met verschillende organisaties. De doelstellingen en actielijnen van dit UP zullen daarbij worden toegelicht.

Financiën

Uitvoering van de acties uit dit programma vraagt in de periode 2018-2020 een budget van ca. € 450.000. Wij zullen door ombuiging van budgetten binnen het programma Agrofood financiering tot stand brengen. Bij de bestuursrapportage 2018 zullen wij u hierover nader informeren.

Datum

5 februari 2018

Documentnummer

GS: 4311980

PS: 4315454

Vervolg

Dit uitvoeringsprogramma beoogt met een aantal concrete acties in 2018 en 2019 een stap te zetten in de richting van verduurzaming en innovatie van de plantaardige sectoren. We doen dat zoals aangegeven in ons bestuursakkoord: samen met anderen en door concreet uit te proberen. De eerste ervaringen van dit jaar worden meegenomen in de komende evaluatie van de UBA. Op basis daarvan kan in de volgende bestuursperiode besloten worden op welke wijze opvolging aan dit UP wordt gegeven

Bijlagen

1. Uitvoeringsprogramma Plantaardig

Gedeputeerde Staten van Noord Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Opdrachtgever: de heer A.F. Meulepas, (073) 681 27 87,
ameulepas@brabant.nl, cluster Economie en Internationalisering van eenheid
Directeur Strategie en Beleid.

Opdrachtnemer: de heer G.C.J. Beentjes, (073) 680 87 73,
gbeentjes@brabant.nl, afdeling Ruimtelijke Ontw. Midden-West van cluster
Ruimte.